

St. Anna Ziekenhuis

Spreidbroek bij heupdysplasie

WWW.ST-ANNA.NL

| bijzonder betrokken |

Een normaal heupgewricht

Een heupgewricht bestaat uit twee delen: een heupkop en een heupkom. Het heupgewricht is een kogelgewricht: de kop van het dijbeen kan draaien in een kom. De kom is diep genoeg om de kop te omvatten en voldoende steun te geven.

Heupdysplasie

Heupdysplasie is een aangeboren afwijking. Bij heupdysplasie is de heupkop onvoldoende overdekt door de heupkom. De kom (en soms ook de kop) is onvoldoende ontwikkeld, waardoor het heupgewricht niet goed werkt. Bij een heupluxatie zit de heupkop niet in de kom.

Heupdysplasie komt voor bij ongeveer 20 op de 1000 pasgeborenen. Vaak wordt heupdysplasie ontdekt bij de eerste controle door de consultatiebureau-arts. Deze verwijst voor nader onderzoek naar de orthooped. Wanneer heupdysplasie niet tijdig behandeld wordt, kan dit ertoe leiden dat een kind moeite met lopen krijgt. Wanneer uw kind jongvolwassen is, kan dit leiden tot vroegtijdige slijtage van de heup.

Oorzaken van heupdysplasie

Het is niet precies bekend wat de oorzaak van heupdysplasie is. Het is wel bekend dat de kans op heupdysplasie (eventueel gepaard gaande met heupluxatie) in de volgende gevallen vaker voorkomt:

- als een kind in stuitligging heeft gelegen;
- als in de familie aangeboren heupafwijkingen voorkomen;
- als een kind tevens een aangeboren afwijking heeft (bijv. aan voet en rug);
- vaker bij meisjes dan bij jongens.

Behandeling

Na het vaststellen van de diagnose krijgt uw kind een spreidbroek aangemeten. De spreidbroek zorgt ervoor dat de benen gespreid worden en in spreidstand worden gehouden. Hierdoor wordt de heupkop op de juiste plek in de heupkom gebracht en wordt het gewricht gestimuleerd zich op de juiste wijze te ontwikkelen.

Er zijn 2 soorten spreidbroeken: de Campspreider en de Pavlik bandage. De orthoeped bepaalt op basis van de stand van de heupkop ten opzichte van de heupkom en op basis van de leeftijd van het kind welke spreidbroek het beste geschikt is.

1. De Campspreider

De campspreider heeft een rugdeel van kunststof, waarvan een gedeelte is bekleed met zacht foam. Hieraan is een buikband bevestigd die wordt gesloten met behulp van klittenband. Het rugdeel is voorzien van verstelbare stalen baleinen. Aan het rugdeel zijn twee kunststof dijbeenmanchetten bevestigd, welke aan de voorkant zijn verbonden met de baleinen. De manchetten worden om de bovenbenen gesloten met een klittenbandsluiting.

Aantrekken van de Campspreider

- Leg uw kind recht voor u.
- Til het bekken/onderrug op, zodat de spreider onder de onderrug gelegd kan worden.
Let op: niet aan de benen/voeten trekken!
- Sluit als eerste de klittenband van het dijbeenmanchet aan de kant waar de heupdysplasie het ergste is. Zorg dat er ongeveer 1 vinger ruimte overblijft (let er op dat er geen luijer tussen zit). Sluit vervolgens het andere manchet en ten slotte de buikband.

---

2. De Pavlik-bandage

Deze spreidbroek is geschikt voor kinderen tot de leeftijd van zes à zeven maanden, mits het kind niet te zwaar en/of te sterk is.

De bandage bestaat uit katoenen banden versterkt met nylon, voorzien van enkel/voetmanchetten van geperforeerde kunststof. Het rompedeelte is een vest van vilt. Hieraan zitten bandjes met klittenbandsluitingen voor het instellen van de borstomvang en verstelbare haaksluitingen voor het instellen van de schouderbanden. De trekbanden worden onder de knie met een rondom aangelegde klittenbandsluiting vastgezet.

Afhankelijk van de instelling van de bandjes vanaf het borstbeen naar de beentjes wordt de 'bewegingsvrijheid' bepaald. Doordat de benen worden opgetrokken, komt de heupkop beter in de heupkom te staan. Gedurende de behandeling zal de bandage regelmatig worden bijgesteld, totdat de vereiste spreidstand is bereikt. Laat u goed voorlichten over welke sluitingen u wél mag openen en welke niet!

Als de Pavlik-bandage af gaat, is het de bedoeling dat uw kind de benen gewoon normaal beweegt. Het is belangrijk om dit in de gaten te houden. Mocht u hierover twijfelen, neem dan contact op met de kinderfysiotherapeut of de leverancier die de spreidbroek heeft aangemeten.

Aantrekken van een Pavlikbandage

Het aantrekken van een pavlikbandage vraagt enige oefening. Wanneer u op www.youtube.com 'aantrekken pavlikbandage' intoets, krijgt u enkele instructiefilmpjes te zien hoe de bandage het beste kan worden aangelegd.

Wennen

Voor het kind, maar ook voor de ouder is de spreidbroek even wennen. Uiteindelijk heeft de spreidbroek het meeste effect als deze zoveel mogelijk wordt gedragen. Het advies is daarbij 23 uur dragen per dag. Indien anders, dan wordt het door de orthopeed aangegeven. Bij de Campspreider is het verstandig om eerst overdag te wennen en na een tot twee dagen hem ook in de nacht te dragen.

Het dragen van een spreidbroek mag geen pijn doen. Wel kan uw kind de eerste dagen wat huilerig zijn. Dit kan komen door spierpijn omdat de benen gespreid worden, of omdat zijn of haar net ontdekte bewegingsvrijheid wordt beperkt.

Twijfelt u of uw kind pijn heeft, til hem of haar dan even op. Vaak wordt een kind dan direct rustig. Het komt maar zelden voor dat een kind dan last heeft van de spreidbroek of van de heup.

In de beginfase kan het lijken alsof het linker- of rechterbeen niet geheel symmetrisch in de spreidbroek zit. Dat kan kloppen. Er kan een verschil zijn in de ontwikkeling en/of de beweeglijkheid van de heupen. Na een aantal weken wordt dit verschil steeds kleiner en worden de bewegingen in beide heupen soepeler.

Verzorging

- De spreidbroek wordt alleen uitgedaan tijdens de verzorging/bij het in bad gaan.
- De spreidbroek kan over een dunne broek/maillot gedragen worden (bij voorkeur katoen, in verband met zweten).

Vervoeren

Dragen

Ondersteun uw kind met de hand onder de billen bij het dragen. Hiermee worden de benen niet afgeklemd door de rand van de dijbeenmanchetten.

Maxi-Cosi

Een gewone Maxi-Cosi biedt onvoldoende ruimte voor de spreiding in de heupen. Er is een Maxi-Cosi ontwikkeld speciaal voor kinderen die behandeld worden in een gipsbroek of spreidbroek, de Maxi-Cosi Opal HD. Met dit autostoeltje kan uw kind veilig (in achterwaartse positie) reizen, ook met gespreide benen. Deze aangepaste maxi-cosi Opal HD is niet te koop, maar u kunt het maxi-cosi Opal HD autostoeltje voor de duur van de behandeling gebruiken via de heupdysplasie service van Maxi-Cosi. Zij bezorgen het bruikleenstoeltje op uw thuisadres en u kunt het kosteloos retour sturen wanneer uw kind klaar is voor de volgende stap. U kunt gebruik maken van deze service tegen een vergoeding.

Voor meer informatie kunt u telefonisch contact opnemen met Maxi-Cosi op telefoonnummer: 088-1232442.

Of kijk op www.maxi-cosi.nl/nl-nl/service/heupdysplasie-service.aspx.

Fietsstoeltje

Wanneer uw kind al wat ouder is, een spreidbroek heeft en al zelfstandig rechtop kan zitten, kan uw kind mee op de fiets. Hiervoor moet het fietsstoeltje open zijanten hebben. Zorg ervoor dat uw kind altijd goed vast zit in het fietsstoeltje, omdat kinderen met een spreidbroek makkelijker voorover vallen.

Draagzak

Met een spreidbroek mag een kind in een draagzak/rugzitje.

Motorische ontwikkeling

Kinderen met een spreidbroek kunnen zich gewoon motorisch ontwikkelen, al is het tempo vaak wat vertraagd. Deze achterstand wordt meestal weer ingehaald als de behandeling met de spreidbroek is gestopt.

U kunt uw kind motorisch stimuleren door uw kind uit te lokken om uit zijn/haar steunvlak te komen en rotaties te maken. Dit kan bijvoorbeeld met schootspelletjes, zoals 'schuitje varen...', maar ook door uw kind naar dingen te laten reiken.

Het is goed om uw kind regelmatig in buikligging te laten spelen.

Vragen

Mocht u vragen hebben over de afstelling/pasvorm van de spreidbroek neem dan contact op met de leverancier van de spreidbroek.

Heeft u vragen over de verzorging, houdingen/hantering en/of de motorische ontwikkeling, neem dan contact op met de behandelend kinderfysiotherapeut. Deze is bereikbaar via:

Afdeling fysiotherapie, telefoonnummer 040 - 286 4831.

Handige links op internet

www.heupafwijkingen.nl

www.kinderorthopedie.nl

St. Anna Ziekenhuis

locatie Geldrop

Bogardeind 2
5664 EH Geldrop

locatie Eindhoven

Antoon Coolenlaan 1-03
5644 RX Eindhoven

T 040-286 40 40

COLOFON

Opmerkingen, suggesties of aanvullingen op de folder kunt u kenbaar maken bij patiëntenvoorlichting:
patiëntenvoorlichting@st-anna.nl

WWW.ST-ANNA.NL

**ORT003
05-16**